

Fylkesmannen i Vest-Agder

Helse- og omsorgsavdelingen

Saksbehandler: Ingrid Mydland
Tlf.: 38 17 68 90

Deres ref.:
Vår ref.: 2011/4902

Vår dato: 15.11.2011
Arkivkode: 733.0

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Postmottak@hod.dep.no

Høingsuttaling vedrørende NOU 2011:11

NOU 2011:11 beskriver noen av dagens omsorgsmyter og morgendagens omsorgstema. Formålet med utredningen er blant annet å fremme debatt om innovasjon i omsorg.

Fylkesmannen i Vest-Agder uttalelse til utvalgets forslag er basert på utredningens gruppering i følgende tema:

1. «Næromsorg» - den andre samhandlingsreformen
2. «Nye rom» - fremtidens boligløsninger og nærmiljø
3. «Teknoplan 2015» - teknologistøtte til omsorg
4. Nasjonalt program for innovasjon
5. Omsorgsfeltet som næring

1. «Næromsorg»

Det er positivt at meldingen orienterer seg mot satsing på hjemmetjenester og på den måten følger opp intensjonen blant annet i Omsorgsplan 2015 om at personer som ønsker det, skal få bo lengst mulig i eget hjem. Det er også positivt at det fremmes forslag om overenskomst og avtaler som regulerer offentlig og privat virksomhet på omsorgsfeltet. Utfordringen knytter seg til hvordan dette skal gjennomføres i praksis i et komplekst og mangesidig omsorgsfelt i små og store kommuner med ulike forutsetninger økonomisk, ressursmessig, faglig og demografisk.

2. «Nye rom»

Meldingen legger opp til at Husbanken skal være en sentral aktør i nytenkning om endring av boligmassen for tilpasning til livsfaseavhengige forhold, knyttet til mestring av aldersrelatert funksjonshemming eller andre typer skader som hindrer egenmestring. Dette krever langsiktig planlegging og tverrfaglig og tverrsektoriell involvering i mye sterkere grad enn i dag. Rådgivningstjeneste, boligspareordning og klassifiseringssystem av boliger nevnes som tiltak. Fylkesmannen anser det som viktig å prøve ut modeller før generell implementering av slike tiltak, og samtidig sikre god brukermedvirkning. Det blir også viktig med finansiell

oppfølging av offentlige prosjekter med velferdsteknologi og smarthusløsninger, og allerede i prosjektfasen involvere og tydeliggjøre roller til aktører som skal evaluere og følge dette opp.

3. Teknologistøtte til omsorg

Det blir viktig å avklare nasjonalt hvilke standarder som skal gjelde, spesielt med tanke på samhandling og samkjøring av ulike systemer og hjelpemidler. Dette gjelder både kommunikasjonsplattformer og standarder mellom aktører på omsorgsfeltet, for eksempel mellom fastlege og pleiepersonell, men også mellom ulike teknologitiltak, for eksempel trygghetspakke og smarthusløsninger, hvor flere ulike produkter tas i bruk. Senter for e-helse ved Universitet i Agder har betydelig kunnskaper og erfaring på dette området. Det bør kunne få oppgaver og finansiering som kan bidra til at det blir et nasjonalt kompetansesenter innen feltet.

Selv om meldingen tydeliggjør skille mellom hva Husbanken tilsynsmyndighet for helse- og omsorgslovgivningen skal følge opp, kan fremtidig teknologibruk medføre at dette blir vanskelig å skille i praksis, for eksempel ved sensorovervåking som varsler atferd. Allerede i dag ser fylkesmannen at bortfall av kvoter og endring i fylkesmannens rolle fra 2011 relatert til investeringstilskuddet for omsorgsboliger og sykehjem, gjør at oversikt og involvering i oppstartfasen av boligprosjekter er blitt annerledes.

Meldingen legger opp til en avgrenset forståelse av velferdsteknologibegrepet:

Teknologisk assistanse som støtte til bruker for å styrke den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom, sosial/psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Støtte til pårørende og forebygge behov for tjenester.

Fylkesmannen oppfatter meldingen positiv i den forstand at den avgrenser velferdsteknologi til kommunale omsorgstjenester.

4. Nasjonalt program for innovasjon

Velferdsteknologien må først og fremst tjene den enkelte bruker og løse faktiske og opplevde problem. En utfordring som må følges opp videre, er imidlertid hvordan den kulturelle og kunnskapsmessige avstanden mellom teknologimiljøer, brukere og fagmiljøet skal reduseres.

Fylkesmannen er opptatt av kompetanseløftet og utdanning relatert til velferdsteknologi. Vi ønsker en utvikling hvor helsefag kan få en rolle i oppfølging av hjelpemidler. I kommunene er logistikk, reparasjon og teknisk kompetanse på hjelpemidler til og fra NAV ofte en mangelvare. Det bør stimuleres til interkommunalt samarbeid om slike funksjoner, gjerne med innbakt kompetanse på for eksempel fagskolenivå.

Universitetsmiljøene bør også få et større samfunnsoppdrag relatert til innovasjon og utvikling i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det er videre viktig at dette arbeidet forankres på ledernivå i kommunale planer som en kommunal innovasjon og ikke avgrenses som innovasjon på helse- og omsorgsfeltet.

Det pekes i meldingen på fire typer teknologi, ut fra hvilke behov som skal ivaretas:
-trygghet

- kompensasjons og velvære
- sosial kontakt vs. ensomhet
- behandling og pleie versus økt behandling i hjemmet uten tilstedeværelse av behandler

Fylkesmannen vil poengtere viktigheten av å stimulere til regionalt samarbeid om prosjekt for utvikling og utprøving av nye produkter og samarbeidsformer, og vil i den forbindelse fremme utviklingssenter for hjemmetjenester og sykehjem og omsorgsforskningssenter som sentrale aktører sammen med kommuner og fylkesmenn.

5. Omsorgsfeltet som næring

Økt næringsvirksomhet på omsorgsfeltet må speiles gjennom nasjonal stimulering og støtte lokalt til tverrsektorielle møteplasser og prosjekter. Noen regioner eller kommuner bør få dette som en spesiell utfordring, fordi det kreves nytenkning for å lykkes. Pilotmodeller som prøves ut, kan deretter formidles videre til andre. Fylkesmannen har gjennom sitt arbeid med Omsorgsplan 2015 etablert både regionale og nasjonale nettverk, som sammen med utviklingssentrene innen hjemmetjenester og sykehjem kan være nyttige kunnskapsformidlere.

Med hilsen

Kristian Hagestad (e.f.)
fylkeslege

Ingrid Mydland
seniorrådgiver